

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

w sprawie **C. T.**
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 6 kwietnia 2023 r.
wniosku SSA D. M. o wyłączenie od udziału
w sprawie II AKo 94/22

postanowił:

1. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. wyłączyć sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] D. M. od udziału w sprawie II AKo 94/22;
2. na podstawie art. 43 k.p.k. sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu w [...]1.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 maja 2022 roku skazany C. T. wniósł m. in. o przyznanie mu adwokata do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 kwietnia 2022 roku, sygn. akt IV Ka 73/22. Jednocześnie w powyższym piśmie zawarto argumentację przemawiającą za zasadnością wznowienia postępowania.

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2022 roku, Sąd Apelacyjny w [...] – w związku z oświadczeniami złożonymi przez sędziów orzekających w tym sądzie – wyłączył od udziału w sprawie sędziów: [...]

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2022 roku, sygn. akt II AKo 94/22, Sąd Apelacyjny w [...] odmówił przyjęcia wniosku C. T. o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 kwietnia 2022 roku, sygn. akt IV Ka 73/22, wobec jego oczywistej bezzasadności oraz odmówił skazanemu wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Zażalenie na powyższą decyzję wywiódł skazany C. T..

Pismem z dnia 9 lutego 2023 roku SSA D. M. złożyła oświadczenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wskazując, że jako Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w S. rozpoznawała wnioski M. i C. T. odnoszące się do zarzutów kierowanych pod adresem sędziów orzekających tak w sprawach cywilnych, jak i karnych (w tym, w pismach odnoszących się do okoliczności przez nich podnoszonych wielokrotnie podważała zasadność zawartych w nich treści, ujawniając swoje stanowisko w tym zakresie). Okoliczności te mogą zaś wywołać uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności w sprawie. Nadto SSA D. M. wskazała, iż w jednej ze spraw prowadzonych przez Sądem Rejonowym w S. (sygn. akt IV K 746/19) posiada status pokrzywdzonej, zaś w sprawie zakończonej przez sądem w Gorzowie Wielkopolskim posiadała status pokrzywdzonej czynem z art. 226 k.k.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Podstawą orzekania przez Sąd Najwyższy w przedmiocie oświadczenia złożonego przez SSA D. M. był przepis art. 43 k.p.k. W aktach sprawy znajdują się dowody wskazujące na niemożność rozpoznania choćby tej tylko kwestii w Sądzie Apelacyjnym w [...], z uwagi na wcześniejsze wyłączenie innych sędziów od udziału w tej sprawie.

Przechodząc zatem do *meritum*, zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Podstawą wyłączenia sędziego, jako *iudex suspectus*, może być każda okoliczność, jeśli tylko uzasadnia wątpliwość co do bezstronności sędziego, którą należy rozumieć zarówno jako subiektywne odczucie sędziego, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie

rozumującego obserwatora procesu (por. np. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 27 stycznia 1999 r., K 1/98, OTK-A 1999, z. 1, poz. 3, oraz z dnia 20 lipca 2004 r., SK 19/02, OTK-A 2004, z. 7, poz. 67, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007, z. 5, poz. 39, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400 oraz z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08, LEX nr 491543). Również Europejski Trybunał Praw Człowieka zwraca uwagę na bezstronność sędziego w aspekcie subiektywnym. Kryterium subiektywne opiera się na ocenie osobistego przekonania sędziego orzekającego w danej sprawie, przy czym osobista bezstronność członka składu sędziowskiego jest dorozumiana, chyba że pojawią się dowody przeciwnie (por. wyroki ETPCz: z dnia 10 października 2000 r., nr 42095/98, *Daktaras v. Litwa*, LEX nr 76722, oraz z 10 kwietnia 2003 r., nr 39731/98, *Sigurdsson v. Islandia*, LEX nr 78238).

Podkreślić należy, że instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności. Zatem o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia nie może decydować jedynie zasadność in casu zarzutu leżącego u podstaw wniosku o wyłączenie, ale również ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, wystarczające okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2022 r., IV KO 20/22, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2022 r., V KK 235/22).

Zdaniem Sądu Najwyższego okoliczności wskazane w oświadczeniu SSA D. M. przemawiały za zasadnością wyłączenia sędzi od rozpoznania niniejszej sprawy. Sędzia wskazała bowiem, że jako Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w S. rozpoznawała wnioski C. T. pod adresem sędziów merytorycznie podważając zasadność zawartych w nich treści. Nadto posiadała także status pokrzywdzonej w sprawie prowadzonej przeciwko C. T. o czyn z art. 226 k.k. Niewątpliwie okoliczności te – w odbiorze społecznym oraz samych stron – mogłyby powodować wątpliwości odnośnie do zdolności zachowania bezstronności przez SSA D. M..

W obecnej sytuacji procesowej – gdy doszło do wyłączenia od udziału w sprawie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] – zaszła jednocześnie konieczność przekazania sprawy w trybie art. 43 k.p.k. innemu sądowi równorzędnemu. Jako właściwy do orzekania w przedmiocie zażalenia wywiedzionego przez skazanego uznano Sąd Apelacyjny w [...]1.

[SOP]

[f.n]